

Maandag 16 juni 1997.

Bezoek aan Oxford.

Oxford bestond al tijdens Alfred de Grote. (voor 1000 AD).

Alfred koning van Wessex leidde de Saksische opstand tegen de Deense Vikingen.

Er zijn munten gevonden uit de tijd van het bewind van Alfred, waarop staat "Oshnafordia".

Alfred zorgde ook voor het bouwen van versterkte woongemeenschappen "burhs".

Oxford werd een burh in 911 AD. In 1009 werd de stad verwoest, 4 jaar later moest het zich overgeven aan Swein Forkbeard.

Het groeiende belang van Oxford blijkt uit het feit dat King Canute deze plaats koos voor zijn kroning in 1018.

Er bestaat niet "de" universiteit in Oxford. Er zijn verschillende Colleges. Oorspronkelijk verzamelden geleerden een aantal studenten om zich heen. De studenten leefden in een grote zaal, of soms in het huis van de geleerde.

Veel van de oudere colleges waren in de grond der zaak regionaal van aard. Jesus College was voor studenten uit Wales. Queen's college voor studenten uit Cumberland en zo voort.

De zwarte dood, de pest (ong.1375), eiste veel slachtoffers in de stad, terwijl de professoren en studenten de stad ontvluchtten en op buitenplaatsen verbleven.

Later konden zij grote delen van de stad overnemen van de gestorven inwoners. Ook moet je beseffen dat de Colleges religieuze stichtingen waren, niet simpelweg academische opleidingen.

New College werd gesticht om de door de zwarte dood, de pest, weggefallen priesters te vervangen.

De oudste Colleges gaan terug tot de 13e eeuw. Zoals Merton en Balliol.

Henry VIII hervormde de Colleges. Hij schafte de opleiding kanoniek recht af. Hij stichtte leerstoelen voor Medicijnen, Burgerrecht, Grieks, Theologie en Hebreeuws.

Christ Church College is het grootste van Oxford. De grandeur komt grotendeels door de trots van de stichter van het College sir Thomas Wolsey. Wolsey was een student geweest van het "Magdalen College". In 1500 werd hij "master of Magdalen".

Dat was slechts van korte duur, want hij rees pijlsnel naar de macht als belangrijkste adviseur en kerkelijk raadsheer van Henry VIII.

In 1525 verwierf Wolsey het Augustijner klooster op de gronden van de Angelsaksische sint Frideswide abdij. Wolsey liet de grond vrijmaken en begon met de bouw van een grandioos complex gebouwen aan een groen vierkant dat we nu kennen als "Tom's quad".

Bij de dood van Wolsey in 1529 was het project nog niet af. Dit wekt geen verbazing als je kijkt naar de grootte van het project. Eerst heette het nieuwe College "Cardinal College".

Maar na de dood van Wolsey nam Henry VIII het College over en werd het naar hem genoemd.

In 1545 schonk de "dean" van het College, het College en alle bezittingen aan de koning.

Op dezelfde dag gaf de bisschop van Oxford de zetel van "Osney" aan de kroon.

Henry voegde de zetel en het College samen in een uniek gebouw dat hij "Christ church" noemde.

De kerk van st. Fridewide werd in één klap de kapel van Christchurch en de kathedraal van Oxford.

De koninklijke verbinding met Christ Church bleef tijdens de burgeroorlog. Koning Charles II koos Christ Church als zijn verblijf. Zijn hof zat in de "deanery" en het royalistische parlement vergaderde in de grote hal. De koning ging iedere dag naar de kerk.

Latere "deans" breidden Christ Church nog uit en sir Christopher Wren bouwde een toren op

de toegangspoort naar Wolsey's grote groene vierkant (Tom's quad). Dat is nu een van de dromende spitsen van Oxford. ("the dreaming spires of Oxford").

Speciaal voor mijn bezoek aan Oxford heb ik een extra slot op mijn fiets, zodat ik deze kan vastmaken aan een paal. Een fiets is hier even gewoon als in Nederland. Al wordt hij dan meest door studenten gebruikt. Het is echter een nadeel, dat je, evenals in Nederland, rekening moet houden met diefstal.

De zon schijnt als ik mij op weg begeef naar de legendarische stad Oxford. Vanuit Bletchington is het een km. of 10 naar het centrum. Ik kom uit vlakbij the Bodleian een wereldberoemde bibliotheek vlakbij de the Radcliff camera, het ronde gebouw. Het duikt vaak op in de detectiveserie Morse of diens opvolger Lewis. Onder de toegangspoort naar "the Bodleian" kun je je fiets parkeren, maar het is voor "staff only". Met een glimlach parkeer ik daar mijn fiets, het is toch zomervakantie?

The Bodleian, poort en binnenplein.

Tot nu toe is het landschap niet echt steil geweest, meest glooiend. In de omgeving van Oxford is veel groen, Het doet echter weinig verzorgd aan, De paden langs de rivier bijvoorbeeld. In de stad zelf is het een en al stijlvolle bouwwerken. Het enige groen is het symmetrische grasveld, getrimd en strak als een tapijt, De chaos van de natuur teruggebracht tot een "meticulous order". Ik bezoek het museum met de "Oxford story". Je neemt plaats in een karretje op rails en wordt langs scenes uit het verleden van Oxford gevoerd. Ik heb er niet veel van onthouden. Een tegenstelling tussen de werkers, winkeliers enerzijds en de theoretici, de professoren en de studenten anderszijds, heeft in het verleden tot conflicten geleid in de stad, waar we nu niets meer van terug vinden, gelukkig maar.

Als ik uit het museum kom, staat mijn fiets er nog. Ik bezoek Christchurch College met zijn kathedraal en uitgestrekte grasvelden. Het is stemmig en sfeervol ook het wandelterrein erbuiten met een prachtig verzorgde "border" beplanting.

Foto's boven: Christchurch College.

Niet zo lang geleden las ik een boek van Barbara Pym, waar de "the Bodleian" een rol in speelt als ontmoetingsplaats. Dit boek is uitgekomen in 1940.

De titel van het boek is "Crampton Hodnet". Het is een tragikomedie over een getrouwde professor, die in zijn mid-life crisis (die term werd toen overigens nog niet gebruikt) kiest voor een studente boven zijn vrouw, die hem toch niet op waarde schat, denkt hij. Hij breekt met de conventies en weet uiteindelijk met zijn studente naar Parijs te vertrekken, maar de studente vlucht het hotel uit bij de gedachte dat ze samen het bed gaan delen...

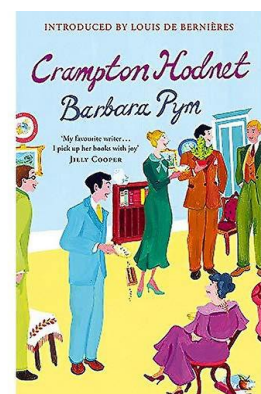
Een stukje uit "Excellent women" van Barbara Pym uit 1952.

"More to drink!" said Rockingham with rather forced gaiety. He came towards me with the straw-covered flask and I let him fill my glass, although it was by no means empty. I began to see how people could need drink to cover up embarrassments, and I remembered many sticky church functions which might have been improved if somebody had happened to open a bottle of wine. But people like us had to rely on the tea-urn and I felt some credit was due to us for doing as well as we did on that harmless stimulant.

Barbara Pym schrijft over conventies en fatsoen en mensen die daar in verstrikt zijn. Over relaties die niet to stand komen en "endless cups of tea..." waarmee de stormen bedaren en men verder leeft tot de "the next cup of tea", of misschien in dit boek "some ovaltine".

Men kan haar bijzonderheden trouwens opzoeken in "the Bodleian Library" door te zoeken naar: "The Pym archives" Zij leefde van 1913 tot 1980.

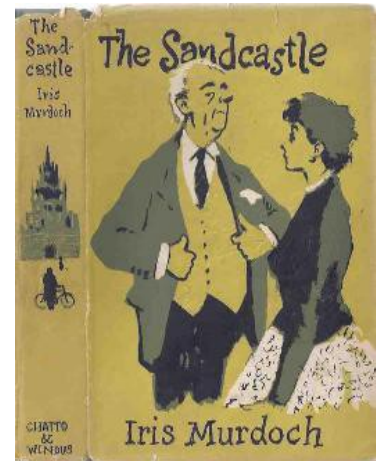
Een andere beroemdheid uit Oxford is Iris Murdoch. Relatieromans maar ook het goede en het slechte worden behandeld, spelend in libertijns intellectuele kringen. Het zijn liefdesromans, vol romantiek, maar met een filosofische intellectuele "twist". Als je "the Sandcastle" leest zie je toch ook de verwantschap met de thema's van Barbara Pym, maar soms lijkt het of Iris Murdoch deze parodieert....Je zou haast kunnen zeggen dat als je "gebouwd op zand" leest, je meteen de wereld van Barbara Pym wordt ingezogen, maar het blijft onmiskenbaar Iris Murdoch...je leest één boek, maar leert twee schrijvers kennen en hun thema. Iris maakt het spannender, vind ik. De vrouw is rijk en zelfstandig. Ze rijdt een Riley. De leraar op de dure kostschool is traditioneel. Beide schrijfsters geven een mooi beeld van huiskamerbijeenkomsten en de lachwekkende bijzonderheden van de aanwezigen. De sfeer ademt

Oxford of de voorbereiding erop. Zelfs de ovomaltine ontbreekt niet in het boek van Iris Murdoch.

Voor al de latere werken van Iris Murdoch hadden mijn warme belangstelling. Maar "Gebouwd op zand" en de jaren vijftig sfeer die eruit naar voren komt spreken ook erg aan. Iris Murdoch die al begon met schrijven in de jaren vijftig schreef door tot zij werd uitgeschakeld door optredende dementie. Ze is misschien wel bekender door de film die daarover is gemaakt naar het boek, dat John Bayley haar man, daarover schreef. Hij was getrouwd met Iris, wat haar een veilige haven bood. Ze had ook wel relaties buiten het huwelijk. In tegenstelling tot de romans van Barbara Pym zijn de karakters in haar boeken minder bleu. Maar niet minder scrupuleus over hun gevoelens en passie. Bij Iris worden de passies beleefd en vindt soms de verliezer het geluk en de winnaar het echec.

Voor al de onwaarschijnlijke relaties die in eerste instantie nooit zouden gebeuren tussen 2 van haar karakters is boeiend om mee te beleven, vind ik. Iris wat maak je me nou weer....!? Maar dan wordt je door de schrijfster meegenomen in hun gedachten en twijfels, ontvouwen de gebeurtenissen zich zoals je misschien zou willen, maar tegen de verwachtingen in. Daarnaast geeft zij plaats aan religieuze beleving die zij combineert met psychoanalyse. De markt van welzijn en geluk komt in haar romans als de tijdgeest aankloppen. Tenslotte heeft zij ook iets over de fiets op te merken.... "The bicycle is the most civilized conveyance known to man. Other forms of transport grow daily more nightmarish. Only the bicycle remains pure in heart." — Iris Murdoch, The Red and the Green

In "Antwoord op het raadsel" van Iris Murdoch, zegt Ludens:

"Ik wil je iets laten zien, een tekening". Hij legde een vel papier in Irina's hand. "Nou wat is dat?" "Het is een fiets", zei ze. "Ja". "Nou en?"

"Leonardo da Vinci heeft hem getekend of een leerling van hem....Ik heb hem voor jou gekopieerd".

"O, ja? Dus....?"

"Dus Leonardo heeft de fiets uitgevonden. Of hem in ieder geval bedacht".

"Dat heb je me al eens eerder verteld. Waarom laat je me dit plaatje zien?"

"Ik dacht dat het je misschien zou interesseren. Als ik aan jou denk moet ik altijd aan fietsen denken!"

Verder lopen wij rond tussen gebouwen die figureren in de detectiveseries Morse and Lewis en Hathaway. Oxford: a most murderous city...

Info:

Oxford is een van de oudste universiteitssteden van Europa, alleen de Sorbonne in Parijs heeft oudere papieren. Voor 1300 werd hier al college gegeven,

Het inwonertal is ongeveer 115.000.

Oxford: 35 colleges; kerken, Botanic garden, musea,

Activiteiten: sightseeing, punting, boating.

Het Christchurch college heeft een kerk, die tevens de kathedraal is.

Magdalen College is het rijkst en heeft de mooiste en uitgebreidste tuinen.

Tuinen die ook figureren in films.

Tom's quad Christchurch college

Ik fiets langs de rivier. De Thames, die veel verder ook door London stroomt. Er zijn kanalen. Ik raak het spoor bijster. Wat kanaalboten, een sluis, een pad door het riet. Ik ben helemaal buiten het centrum geraakt en om een uur of vijf besluit ik het centrum niet meer op te zoeken, maar terug te gaan naar de camping.
(Op de kaart zie je dat Oxford eigenlijk langgerekt en smal is).

Canal in Oxford en de kerk in Islip

Ik geraak, na In Kidlington het "postoffice" te hebben opgezocht, in Islip, maak een dia van de kerk en het rustieke eiken toegangshek en drink een pint in de kroeg. Je bent dan weer een km of 10 buiten Oxford helemaal op het platteland.

In de "leaflet" van de kerk van Islip staat een verhaaltje over een man, die uit een boom valt terwijl hij uitroept: "I slip!.... en zo is het dorp aan zijn naam gekomen.

In Islip stond ooit het paleis van de belangrijkste Angelsaksische koningen. In 1004 werd hier St. Edward the Confessor geboren. Van het paleis is niets terug te vinden.

Interessant voor speurders, zoals geportretteerd in de serie "the Detectorists".

In die serie komt nog een oude heldin van mij voor, namelijk Diana Rigg - en haar dochter.

Ik drink een pint in het dorpshotel en begeef me dan terug naar Bletchingdon.

Op de camping doe ik de was. In de wasruimte met munt-wasmachines. Ik lees een boek terwijl de was langzaam droogt in de droogtrommel. "Sense and Sensibility". Plichtsgetrouw wil ik wat meer proeven van de Engels litteratuur. Later wordt het me toch te taai.

Een Engelse jongeman zei, dat je zulke boeken alleen leest, omdat het moet, voor school bijvoorbeeld. Ja, we weten er genoeg van met die prachtige films met Emma Thompson en Gwynneth Paltrow. En die had ik graag gekeken daar in het waslokaal.

